

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2023/24

pro prevenci sociálně patologických jevů

Charakteristika školy:

Základní školu v Čejči navštěvuje ve školním roce 2023/2024 celkem 66 žáků z Čejče, Terezína, Karlína, Mutěnic, Svatobořic-Mistřína a Hovorán. Naše škola má v tomto školním roce 5 tříd, hlavní předměty jsou vyučovány v každé třídě zvlášť, spojují se na výuku čtení ve 4. a 5. třídě a v některých třídách na výuku tělesné výchovy. Pedagogický sbor tvoří šest učitelek, dva asistenti pedagoga a dva vychovatelé ve školní družině.

Ve všech ročnících pracujeme podle ŠVP Škola prožitkem, 1. 9. 2022. Před vyučováním je žákům k dispozici od 6:30 ranní družina, po skončení vyučování fungují dvě oddělení družiny. Družina je otevřená odpoledne do 16:00 hod, v pátek do 15:30 hod. Vyučování začíná v 7:50 hod.

Škola využívá za příznivého počasí areál kolem školy (jaro, léto), žáci jej mohou využít o velké přestávce (20 min.) ke hrám a relaxaci. K dispozici tu mají míče, švihadla, obruče.

Škola je vybavena 5 třídami, místností pro družinu a odbornou učebnou pro výuku výpočetní techniky. Pro výuku tělesné výchovy slouží přilehlé hřiště a nedaleká místní Sokolovna. K výuce je možnost také za pěkného počasí využít venkovních laviček a stolů. V pracovních činnostech je k dispozici školní pozemek určený k pěstitelským pracím.

V rámci školy funguje školní jídelna, která rovněž zajišťuje svačinky, škola odebírá „školní mléko“ a účastní se projektu „Ovoce do škol“.

Všem učitelům je k dispozici internet, pro žáky je dostupný v odborné učebně výpočetní techniky.

Náš preventivní program je zaměřen na žáky mladšího školního věku. Vzhledem k věku dětí řešíme během roku spíše drobnější přestupky proti školnímu řádu a pravidlům chování žáků. Na prevenci se podílí celý pedagogický sbor, který pečlivě dohlíží na žáky před vyučováním, během přestávek a po skončení výuky ve všech prostorách školy. Zaměstnanci dohlíží na zamykání vstupních dveří školy, rodiče čekají na žáky před budovou školy. Kázeňské přestupky žáků řeší třídní učitelé ihned domluvou, pokud se jedná o vážnější problém, ihned informuje metodika prevence a rodiče žáka.

Funkci školního metodika prevence zastává Mgr. Marie Janošková, funkci výchovného poradce zastává ředitelka školy Mgr. Kateřina Malíková.

Program prevence vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010) a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016).

Program byl vytvořen ve spolupráci s ostatními učiteli a za podpory vedení školy. Náš program prevence je zaměřený na předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, na výchovu ke zdravému životnímu stylu a na rozvoj psychosociálních dovedností ke zvládnutí zátěžových situací. Rizikové chování zahrnuje rozmanité formy chování, které mají negativní dopady na zdraví, sociální nebo psychologické fungování jedince a mohou ohrožovat jeho sociální okolí.

Cíle prevence:

- Prevence v oblasti zneužívání návykových látek a sociálně patologických jevů jako je šikana, násilnické chování, vandalismus aj.
- Výchova ke zdravému životnímu stylu, podpora zdraví
- Rozvíjení sociálních dovedností žáků ve škole
- Odmítání všech druhů sebe-destructivního chování
- Žáci se učí odpovědnosti za své chování
- Rozvíjení komunikačních schopností žáků
- Nenásilné zvládnání konfliktů
- Zvládnání stresu, kritiky, neúspěchu
- Vytváření pozitivního klimatu školy
- Budování důvěry mezi žáky a učiteli
- Formování postojů dětí ke společensky uznávaným hodnotám, vedení žáků k sebevědomí, správnému sebehodnocení a sebepoznávání, k dovednostem řešit problémy
- Smysluplné využití volného času, nabízení mimoškolních aktivit
- Prevence v oblasti xenofobie, rasismu, intolerance, netolismu (závislost na počítačích, televizi, mobil. telefonu...), gamblerství
- Dopravní výchova, bezpečná cesta domů

Hlavní úkoly pro školní rok 2023/ 2024

1. Seznámit žáky se školním řádem a dbát důsledně na jeho dodržování.
2. Seznámení rodičů se škol. řádem prostřednictvím web. stránky školy – www.zscejc.cz.
3. Zprostředkování informačního materiálu pro děti – linka důvěry, pravidla chování ve třídě /vyvěšení ve třídách a na halách/.
4. Schránka důvěry – třídní učitelé seznámí žáky s pravidly užívání, na dotazy odpovídá metodik prevence, popř. zaměstnanci školy, kterých se dotaz týká.
5. Povídání si s dětmi o mezilidských vztazích v jednotlivých třídách dle aktuální situace, zařazování etické výchovy do jednotlivých vyuč. předmětů.
6. Snaha o začlenění všech dětí do kolektivu, dát pocítit úspěch i žákům neúspěšným, vytvářet přátelskou atmosféru ve třídách.
7. Dle možností nabízet dětem volnočasové aktivity /hudební kurzy, kroužky/.
8. Začleňovat prevenci soc. patol. jevů do všech předmětů dle jejich charakteru.
9. Zařazování výchovy ke zdravému životnímu stylu do všech předmětů, kde je to vhodné, prevence úrazů při školních a jiných aktivitách, podporování pohybových dovedností žáků, realizace projektových dnů.
10. Realizace etických dílen ve všech ročnících ZŠ zaměřených na vytváření příznivého klimatu ve třídách a na prevenci kyberšikany.
11. Dopravní hřiště ve spolupráci s PČR, prevence dopravních nehod.
12. Plánované mimoškolní akce popsané v Ročním plánu školy.
13. Vést žáky k ochraně svého soukromí, upozorňovat na nebezpečí sociálních sítí na internetu.
14. Dodržování zákazu hraní her na mobilních telefonech.
15. Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
15. Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.
16. Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.
17. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k ostatním lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Zařazení prevence do výuky

I. stupeň

1. ročník

Člověk a jeho svět

- škola, bezpečná cesta do školy (nechodím s cizími lidmi, nesedám k nim do auta, nic od nich neberu), bezpečí v silničním provozu
- vztahy mezi lidmi, vhodné chování ke spolužákům, pravidla ve škole
- rodina, vztahy v rodině, úcta, vzájemná pomoc, pocit bezpečí, pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny
- péče o zdraví, základní hygienické a zdravotně-preventivní návyky
- lidské tělo, ochrana zdraví, je správné kouřit a pít alkohol, proč to dělají dospělí, nedýcháme výpary z barev, lepidel
- režim dne, práce a volný čas, jak trávíme volný čas, co mě baví, co dělám rád, proč chodit brzo spát
- podzim, ovoce a zelenina, zdravá výživa, nesbíráme neznámé plodiny – nebezpečí otravy (houby, bobule)
- využití her: nikam s vámi nejdu, nic si od vás nevezmu, učíme se říkat NE

2. ročník

Člověk a jeho svět

- osobní bezpečí, rozliší možné nebezpečné situace v nejbližším okolí, vztah k cizím lidem, bezpečí v silničním provozu
- vztahy mezi lidmi, chování ke spolužákům, pravidla chování, tolerance k odlišnostem
- pravidla rodinného života, povinnosti členů rodiny
- volný čas a jeho využití, sport, zdraví, zájmy, nuda – drogy
- péče o zdraví, nemoc, zdraví, léky – léčí, ale mohou být i nebezpečné, čistota, upravený zevnějšek x nezájem závislých
- životospráva

Výlet, vycházka

- bezpečný pobyt
- cizí předměty, injekční stříkačky, co s nimi

3. ročník

Člověk a jeho svět

- v lese, jedovaté houby (poruchy zažívání, nervového systému, ztráta paměti – smrt)
- na hřišti, co sem patří a nepatří, nebezpečí odhozených injekčních stříkaček, jak se zachovat, AIDS
- zdraví a nemoc, zneužívání léků
- cigarety, alkohol – nemoc, zdravotní problémy alkoholiků, kuřáků, sociální problémy závislých (rodina, ztráta přátel, zaměstnání)

4. a 5. ročník

Vlastivěda

- naše vlast, národní hrdost
- žijeme v Evropě, naši sousedé, jiné národy a rasy – rasismus, xenofobie

- škola, chování ve škole – pravidla, práva a povinnosti, zásady slušného chování, nebezpečí šikany, vydírání – nutnost okamžitého řešení, nikdo ti nesmí ubližovat

Přírodověda

- životní prostředí, chráněná území, vliv životního prostředí na člověka
- význam lesů, pobyt na čerstvém vzduchu, ochrana lesů
- chování v přírodě, ochrana přírody, zodpovědný vztah člověka budoucnosti přírody
- lidské tělo, ochrana zdraví, osobní hygiena, racionální výživa, denní režim, nebezpečí pasivní zábavy, nebezpečí jedovatých látek – drogy, infekční choroby (AIDS, žloutenka)

5. ročník

Informatika

- ochrana dat před zneužitím, bezpečnost na internetu, kyberšikana

Další předměty, které se podílí na prevenci rizikového chování a na výchově ke zdravému způsobu života:

Tělesná výchova

- proč lidé sportují
- jaký sport mě baví
- omezení při poškození zdraví
- hygiena, bezpečnost při sportu
- hrajeme fair play
- zdravé a silné tělo x tělo oslabené alkoholem, cigaretami, drogou
- sport – vhodné využití volného času, relaxace, regenerace, rekreace
- sportujeme bezpečně

Český jazyk, čtení

- texty o jídle, pochoutkách, mlsání (např. čokoláda je pro někoho droga – co je droga – nebezpečí) vhodná doplňková četba, co je pro tělo prospěšné a co ne
- knihy – zdroj poučení, zábavy, volný čas

Výlet, vycházka

- pravidla bezpečnosti, vhodné oblečení, obutí
- cizí předměty, injekční stříkačky, co s nimi
- skládky, odpady – nebezpečí vdechování výparů

Konkrétní cíle PP v podobě kompetencí žáka (znalosti, dovednosti, postoje)

Po ukončení 1. stupně žák:

- vyjmenuje zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, zneužíváním léků a užíváním návykových látek
- vysvětlí, proč je dobré být zdravý/á
- vysvětlí, co je to zdravý životní styl
- vyjmenuje činnosti, které jsou z hlediska zdraví vhodné zařadit do denního režimu
- zná důležitá telefonní čísla
- ošetří drobná poranění
- v případě nutnosti přivolá pomoc, ví, na koho se obrátit v případě, že se cítí ohrožený
- jednoduchým způsobem odmítne návykovou látku nebo věc od neznámého člověka
- uplatňuje vhodné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
- rozpozná projevy rasové nesnášenlivosti a ví, že jednání, které poškozují práva druhých lidí, je nezákonné
- přiměřeně komunikuje s dětmi a dospělými
- používá vhodné způsoby chování při setkání s cizími lidmi
- rodinu chápe jako zázemí a útočiště
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Metody a formy práce

- prožitkové učení, celoškolské projekty, sociální hry, modelové situace, hraní rolí, nácvik sociálních dovedností, diskusní kruh, verbální a neverbální komunikační techniky, diskuse o případech zveřejněných v médiích, brainstorming, vyhledávání a zpracování informací, tisk, internet, knihy, ankety, práce s grafy a tabulkami, skupinová práce, argumentace, rozhovor, relaxační cvičení
- poradenská činnost a konzultační činnost, schránka důvěry (přízemí školy)
- tvorba třídních pravidel, budování zdravých sociálních vztahů ve třídě, formování kolektivu, který je pro žáky bezpečným místem, interaktivní hry, společné prožitky, dovědět se něco o sobě i o druhém, budování vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, uvědomit si vlastní pocity, empatie, tolerance, postoje, názory, umět je sdělit ...

Školní řád a prevence

Problematikou návykových látek a šikanování se zabývá i školní řád naší školy. Je v něm zakomponován přísný zákaz užívání návykových látek, přísný zákaz chování mající charakter šikanování a opatření, která se váží k tomuto závažnému porušení školního řádu. Jsou v něm zpracovaná pravidla používání informačních a komunikačních technologií, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, o přestávkách, v prostoru školy). Školní řád se zabývá i problematikou školní docházky a stanoví postupy při podezření na její zanedbávání.

Součástí školního řádu je i stanovení kázeňských opatření při nedodržování těchto pravidel.

Se školním řádem i se sankcemi za jeho porušování jsou na začátku školního roku seznámeni všichni žáci, na důležité body jsou upozorněni rodiče na třídních schůzkách. Školní řád je volně k nahlédnutí na webových stránkách školy.

K naplňování cílů PP přispívají i následující opatření:

Opatření, která se týkají pedagogického sboru:

- Pedagogický dohled nad žáky před vyučováním a během přestávek v prostorách školy a v době obědů v jídelně (prevence šikany, užívání návykových látek, nevhodného a agresivního chování).
- Jednotliví třídní učitelé průběžně sledují vztahy v třídních kolektivech tak, aby byla zajištěna včasná diagnostika a intervence při vzniku šikany. V případě nutnosti spolupracují s metodikem prevence, výchovným poradcem, ostatními pedagogy, popř. pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny.
- Třídní učitelé průběžně sledují absence žáků. Problémy v této oblasti (častá nepřítomnost, nevěrohodnost omluvenek, pozdní omlouvání, často se opakující krátkodobé absence ...) řeší s rodiči, vedením školy, výchovnou komisí.
- Dle aktuální nabídky učitelé zajišťují pro žáky besedy, přednášky, interaktivní programy zabývající se prevencí.
- Průběžně jsou sledovány projevy vandalismu, agresivity a rasismu. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření.
- Program prevence a krizový plán školy jsou ke zhlédnutí ve sborovně a na webových stránkách školy.

Opatření, která se týkají žáků:

- V případě potřeby mají žáci možnost svěřit se se svými problémy jednotlivým vyučujícím, metodičce prevence, výchovné poradkyni, vedení školy nebo využít schránku důvěry, která je umístěná v přízemí školy.
- Žáci mají možnost po vyučování navštěvovat různé zájmové aktivity.
- Ve škole je věnována pozornost práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni se školním řádem.

Spolupráce s rodiči

Pravidelné informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na rodičovských schůzkách a konzultačních hodinách. O plánovaných represivních opatřeních jsou rodiče vždy dopředu informováni písemně, popř. telefonicky. Akutní výskyty závažných sociálně patologických jevů bude řešit škola s rodiči okamžitě, jednání bude doplněno zápisem a podpisem rodičů.

Třídní schůzky – 1x ročně (září)

Společné konzultační hodiny – 2x ročně (listopad, duben)

Individuální konzultační hodiny – dle domluvy

Krizový plán proti šikaně

ZA ŠIKANU POVAŽUJEME:

Opakované bití, kopání, urážení, posmívání, nadávky, pomluvy, vydírání, ničení a manipulace s věcmi (házení, schovávání, brání, ...), nucení k ponižujícím činnostem, násilnické příkazy, vyčleňování z kolektivu.

Škola je zodpovědná za bezpečnost žáků, má povinnost chránit je před násilím. Při šikaně jde vždy o projev patologických mezilidských vztahů.

VÝVOJOVÁ STÁDIA:

1. Mírné, častější fyzické násilí, postižený je neoblíbený, neuznáváný. Ostatní ho odmítají, pomlouvají, je terčem vtipů.
2. Fyzická agrese – provádí ji agresivní jedinec nebo je „ventilem“ celé třídy.
3. Vytvoření jádra. Ve třídě vznikne skupina agresorů, kteří začínají spolupracovat. Náhodné šikanování se mění na systematické.
4. Většina třídy přijímá chování agresorů jako normu.
5. Žáci třídy jsou rozděleni na agresory a postižené.

Pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé oběti poskytnout okamžitou pomoc. Učitel, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku postihu pro neoznámení případně nepřekažení trestného činu, nadřování či schvalování trestného činu, v krajním případě i podněcování.

KDY ZAČÍT VYŠETŘOVAT:

1. Žák je o přestávce sám, chodí do školy těsně před začátkem vyučování, do třídy těsně před zvoněním nebo až s učitelem.
2. Vyhledává blízkost učitelů.
3. Zhoršení prospěchu, nadměrná absence, objevuje se neomluvená absence.
4. Má v nepořádku své školní potřeby – poškozené, špinavé, rozházené.
5. Odřenin, modřin, zranění.
6. Nejistota, ustrašenost při vystoupení před třídou.
7. Žák je smutný, nešťastný, depresivní.
8. Od ostatních dětí je častován posměšky, kritikou, nadávkami, hrubými žerty. Je tělesně napadán, agresi neoplácí. Dostává panovačné příkazy a podřizuje se jim.

PLÁN PREVENCE:

Vytvořit a zajistit pro žáky programy na podporu sebevědomí, umění komunikace, na zjištění rušivých zvláštností chování, sociometrie tříd.

- Vysvětlit žákům, co je šikana a jak se jí mohou bránit (besedy, rozhovory,...)
- Nezastupitelnou roli má třídní učitel, sleduje chování žáků, vede žáky k osobní odpovědnosti, spolupracuje s ostatními vyučujícími. Závažné problémy řeší s metodičkou prevence, případně s ředitelem školy.
- Žáci mohou využívat schránku důvěry.
- Věnovat pozornost pohybovému režimu žáků o přestávkách i v hodinách.

- Vést evidenci problémových žáků a řešení problémových situací.
- Kontrolovat kvalitu dozorů ve škole a řízení tříd.

JAK ŘEŠIT PŘÍPAD ŠIKANOVÁNÍ ŽÁKŮ:

1. Rozhovor s těmi, kdo na šikanování upozornili a oběťmi šikany.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální případně konfrontační pohovory se svědky (nikdy však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany dětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
6. Podání informací rodičům žáků- agresora i oběti.

Účastní – li se šikanování většina problémové třídy nebo jsou-li normy agresorů třídou akceptovány, doporučuje se, aby šetření vedl odborník- specialista na problematiku šikanování z PPP.

Krizový plán - krádeže a vandalismus v prostředí školy

Jak postupovat preventivně proti krádežím:

1. Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém protiprávním jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučí poškozenému, aby se na tyto orgány obrátil.
2. Upozornit žáky a jejich zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu zdůrazní, že cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nosit.
3. Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogům.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem:

1. O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat při vzniku škody způsobené vandalismem:

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat škodu.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Krizový plán – kyberšikana

Kyberšikana je druh šikany, která využívá elektronické prostředky, jako jsou mobilní telefony, e-maily, pagery, internet a podobně. Termínem kyberšikana označujeme nebezpečné komunikační jevy realizované prostřednictvím informačních technologií, jež mají za následek ublížení nebo jiné poškození oběti. Toto ublížení může být záměrem útočníka, tak důsledkem např. nevhodného vtipu, nedorozumění mezi obětí a útočníkem, nedomyšlením důsledku jednání ze strany útočníka atd. Oběť je poškozována opakovaně, ať už původním útočníkem či osobami, které se do kyberšikany zapojí později. Kyberšikana je druhem psychické šikany.

Jak se chránit před kyberšikanou a jak bránit kyberútokům?

V současné chvíli neexistuje způsob, jak se 100% chránit před kyberšikanou a jejími útoky. Riziko můžeme pouze snížit a to díky používání a dodržování následujících pravidel:

- respektovat ostatní uživatele
- nebýt přehnaně důvěřivý
- nesdělovat citlivé informace, které by mohli být zneužity
- seznámit se s pravidly služeb internetu
- seznámit žáky s riziky, které souvisí s elektronickou komunikací

Jak postupovat v případě, že se staneme obětí kyberšikany?

- ukončit komunikaci
- blokovat útočníka
- identifikovat útočníka
- oznámit útok
- nebýt nevšímavý
- podpořit oběť

Nejčastější projevy kyberšikany:

- publikování ponižujících záznamů nebo fotografií
- ponižování a pomlouvání v rámci sociálních sítí
- krádež identity, zneužití cizí identity ke kyberšikaně nebo dalšímu sociálně patologickému jednání
- ztrapňování pomocí falešných profilů
- provokování a napadání uživatelů v online komunikaci
- zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť
- vyloučení z virtuální komunity
- obtěžování, vyhrožování, zastrašování, vydírání

Prevence kyberšikany:

1. Nezveřejňovat osobní údaje.
2. Nesdílet fotky. Fotky, které na internet dáš třeba z legrace, mohou někoho z tvých přátel mrzet. Příliš odhalené fotky, které budou útočnickovi lehce dostupné, mohou přilákat jeho pozornost.
3. Bezpečně se odhlašovat.
4. Měnit přihlašovací údaje nebo mít bezpečnější hesla.
5. Nepřidávat si lidi pouze kvůli počtu.
6. Přidávat si pouze dobře známé lidi.
7. Číst si pravidla užívání.
8. Rozlišovat virtuální a reálný život. Je moderní mít profil na sociální síti, ale důležitější je to, co děláš v reálném životě.
9. Nastavovat sdílení. Na sociální síti můžeš nastavit, pro koho budou informace ve tvém profilu viditelné.
10. Nebýt závislý na sociálních sítích.

Pravidla pro bezpečné užívání internetu

1. Nikomu (ani nejlepšímu kamarádovi) nesděluj přihlašovací heslo své mailové schránky nebo počítače.
2. Nikomu neposílej na internetu svou fotografii, své osobní údaje, telefonní číslo.
3. Pokud máš schůzku s někým, s kým ses seznámil na internetu, musí rodiče bezpodmínečně vědět, kam jdeš a proč. Na schůzku nechoď sám a sejděte se na veřejném místě. Nikdy u nikoho doma.
4. Okamžitě přestaň chatovat, když se začnou probírat věci, které tě budou přivádět do rozpaků nebo tě vyděsí. Svůj zážitek vždy sděl rodičům.
5. Neodpovídej na nevkusné, hrubé nebo urážlivé e-maily. Oznam rodičům, že jsi takový mail dostal. Platí i o obrázcích s vulgární tematikou.
6. Když ti někdo na internetu nabízí něco, co je tak lákavé, že se to nepodobá pravdě, nevěř mu – není to pravda.
7. Pokud na internetu narazíš na něco, o čem víš, že je nezákonné, oznam to rodičům.
8. Neotvírej soubory přiložené k elektronickým zprávám od lidí, které neznáš. Mohou obsahovat víry.
9. Doba strávená denně u počítače má být vždy kratší než doba strávená venku na čerstvém vzduchu. Ve hře je tvé duševní i tělesné zdraví.

Na stránkách www.bezpecne-online.cz jsou kromě odpovědí na mnoho otázek týkajících se bezpečného internetu také znalostní testy a videa, která pobaví, poučí nebo vedou k zamyšlení.

Krizový plán - záškoláctví

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka základní či střední školy při vyučování (absenci žáka omlouvá pedagogický pracovník, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy v souladu s pravidly školy, která musí být uvedena ve školním řádu). Jedná se o přešůpek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku a povinnost žáků do školy chodit řádně a včas. Nezřídka je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince.

Postup pro řešení záškoláctví je součástí školního řádu, a to jak základních, tak středních škol. Školní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole a seznámí s ním zaměstnance i žáky. Dále informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých žáků.

Školní docházku eviduje třídní učitel a při podezření na záškoláctví nebo v případě, že je doklad potvrzující důvod nepřítomnosti žáka nevěrohodný, se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo může požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.

Kategorie záškoláctví:

- **Pravé záškoláctví** – žák se ve škole neukazuje, ale rodiče si myslí, že do školy chodí.
- **Záškoláctví s vědomím rodičů** (jinak také tzv. skryté záškoláctví) – na této formě se podílí několik typů rodičů, jejichž hlavními charakteristikami je buď odmítavý postoj ke škole nebo přílišná slabost ve vztahu k dítěti či závislosti na pomoci a podpoře dítěte v domácnosti.
- **Záškoláctví s klamáním rodičů** - existují děti, které dokážou přesvědčit rodiče o svých zdravotních obtížích, pro které nemohou jít do školy, a rodiče jim absenci omlouvají pro tyto zdravotní důvody. Tento typ záškoláctví je však obtížně rozlišitelný od záškoláctví s vědomím rodičů.
- **Útěky ze školy** – někdy se tomuto typu říká interní záškoláctví, kdy žáci do školy přijdou, nechají si zapsat přítomnost a během vyučování na několik hodin odejdou, přičemž zůstávají v budově školy nebo ji na krátkou dobu opustí.
- **Odmítání školy** – některým typům žáků činí představa školní docházky psychické obtíže, např. v důsledku problémů ve škole souvisejících s obtížností učiva, při strachu ze šikany nebo výskytu školní fobie nebo deprese.
- **Pozdní příchod** – rozumí se tím taková neomluvená nepřítomnost žáka, a to i opakovaná, která je na základě analýzy jejích příčin způsobena zpravidla nedbalostí žáka nebo osob odpovědných za výchovu, která trvá zpravidla po určitou část vyučování či hodiny (nebo i jen po část vyučovací hodiny), a to obvykle na jeho počátku. Nepřítomnost ve vyučování v tomto případě není cílem žáka ani osob odpovědných za jeho výchovu.

Prevence záškoláctví:

- **Nespecifická primární prevence** – prostřednictvím školního vzdělávacího programu posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabídka mimoškolní zájmové činnosti. Pro prevenci (ale i pro okamžitá účinná opatření v eliminaci záškoláctví) se osvědčila i organizační úprava vyučování. Zvláštní důraz je kladen na posílení role třídního učitele a někdy v praxi velmi podceňovaných třídnických hodin, které nejsou

legislativně ukotveny. Příkladem může být organizační schéma, kde každý školní den začíná ranním krátkým brífinkem týmu, po němž bezprostředně následuje každodenní čtvrt hodinové setkání třídních učitelů se svými žáky a teprve poté je zahájeno vlastní vyučování. Kromě upevnění vztahů ve třídě umožňují takto pojaté třídnické hodiny získat komplexní přehled o docházce již před vlastním zahájením výuky a škola může problematické případy neodkladně řešit „zvacími telefonáty“ nebo i v opodstatněných případech vysláním asistenta do rodiny.

- **Specifická všeobecná primární prevence** – důsledné seznámení žáků a rodičů se školním řádem příslušné školy, s vnitřním řádem školského zařízení při zahájení příslušného školního roku, s preventivní strategií a preventivním programem školy. Seznámit se se školním řádem a vnitřním řádem je nutné zároveň i během školního roku, pokud dojde ke změně. Zejména všeobecnou primární prevencí záškoláctví ale představuje snaha o budování bezpečného pozitivního sociálního klima školy tak, aby se každý žák cítil ve škole komfortně a bezpečně a nebyl ohrožován ani ze strany spolužáků, ani ze strany pedagogů (např. ponižováním). Pokud pedagog využívá třídnických hodin, měl by při nich pracovat interaktivní zážitkovou pedagogikou, skrze ostatní témata rizikového chování, je vhodné si mapovat žáky s možnými sklony k záškoláctví (např.: téma vztahy ve třídě – je nějaký žák vyčleňován, objevuje se šikana, téma návykové látky – má nějaký žák sklony pozitivně hodnotit návykové látky; téma pravidla – dochází k opakovanému porušování pravidel; téma komunikace, rodina – co nám žáci skrze techniky sdělují, je doma vše v pořádku). Pedagog by neměl zapomínat, že záškoláctví je důsledek ne příčina.

Doporučený postup:

1. Čím dříve je záškoláctví odhaleno, tím lépe pro dítě. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem.
2. Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.
3. Pokud se záškoláctví rozmáhá ve velkém a máme-li podezření a na hrozbu závislostí, spolupracovat s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry.
4. Učit se v třídním kolektivu zjistit, jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, předat ho do péče psychologa.
5. Pomoci dítěti při návratu do třídy. Doprovodit ho při prvním vstupu do kolektivu. Nemluvit o tom. K vyřešenému případu se již nevracet a neprojevat nedůvěru. Domluvit se s rodiči na těsném kontaktu, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno.
6. Učitel bere v úvahu vlastní pocity ve vztahu k problémovému žákovi. Měl by se zbavit předsudků a postavit všechny žáky na stejnou „startovní čáru“.

V Čejči 5. 9. 2023

Mgr. Marie Janošková
/ metodik prevence/

Mgr. Kateřina Malíková
/ ředitelka školy/

Prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a s Minimálním preventivním plánem pro školní rok 2023/2024.

jméno a příjmení	podpis
Mgr. Kateřina Malíková	
Mgr. Markéta Prčíková	
Mgr. Petra Havlíková	
Mgr. Diana Valentová	
Mgr. Lenka Vlachová	
Mgr. Marie Janošková	
Adéla Kuchařová	
Hana Bízová	
Martina Poršová	
Václav Otáhal	